

Tiszteletreméltó és örvendetes, hogy egy nemes ötlet apropóján egymásra találunk a Véssey nevet viselő személyek és Vése település.

Nevezhetnénk bizonyos értelemben *hazutérésnek* is ezt a mai találkozót, hiszen a **Véssey családnév Vése helység nevéből ered**. Ugyanis a család egyik, okleveles forrásban feltehetően legkorábban említett tagja, a XV. század közepén élt *Pál* az okiratban *Paal de Vésse*-ként, azaz Véssei-ként szerepelt. Az oklevelekben a dupla s az s hang hangsúlyosabbá tételét szolgálta. Innen származik tehát a Véssey (de Vésse) írásmód. A település nevének írásmódja még a XVI. században is váltakozó volt, írták egy s-sel és kettővel is, ugyanez igaz a családnévre is, melyet olykor még a XIX században is írtak egy s-sel.

A mai napon az a feladatom, hogy bemutassam a Véssey család Somogy megyei történetét, illetve, hogy ismertessem a családtagok szerepét a megye, illetve Magyarország történetében.

A Véssey család esetében nemességgel bíró családról van szó, akik jelentős szerepet játszottak a megye életében.

Előadásomat onnan kezdeném, hogy megpróbálom meghatározni a nemesség fogalmát. Mit jelent a nemesség szerepe, mit jelentettek a nemesek Somogy megyének. Ha ezeket a kérdéseket, és a rájuk adott válaszokat megvizsgáljuk, közelebb kerülhetünk ahhoz, hogy megragadjuk azt a történelemmel és dicső múlttal teli atmoszférát, ami bennünket itt, ezen a nyári napon Vésén összehozott.

A magyar nemes szó etimológiailag *a nemzetség jelentésű nem szó származéka*, alapjelentése tehát: (kiváló) nemzetségből való, azaz előkelő származású. A kifejezés köznévként már az Árpád-korban megvolt, és ekkor is azonos értelmű volt a latin *nobilis* szóval. A *nobilis* latinul nemest, a *nobilitas* nemességet jelent. A *nobilis* szó az indoeurópai *nosco* ismer, megismer jelentésű ige tövéből származik. Azaz *nobilis* az volt, aki a környezete, illetve mások számára *ismert, elismert*, jó értelemben nevezetes volt, akit *érvényesnek, hitelesnek* ismertek el. Az ókori történetíróknál is az ismertséget, a méltán szerzett ismertséget jelentette a *nobilitas*. Ebből alakult ki az előkelő, nemes születésű jelentéstartalom. A nemes ember általános értelemben Európa-szerte a világi társadalom legfelső rétegének volt a tagja, és nem érdemtelenül. A nemesi cím nem üres titulus volt.

Természetesen a címerszerző nem minden leszármazottjára igazak ezek az állítások, de kijelenthetjük, hogy ezek a családok, és így a Véssey család is – vagyonuk, pozíciójuk révén – igen jelentős szerepet játszottak megyénk életében. Formálták, alakították sorsát, gazdasági, társadalmi és kulturális életét.

A kezdő lépés természetesen a nemesi cím megszerzése volt. A nemesítés, a *nobilitatio*, a királyi kegy kinyilvánításának azon fajtája volt, amely az országos nemesek jogaival ruházta

fel az érdemeik alapján erre érdemes, és így kiváltságolt személyt vagy személyeket. Az így megkapott nemesi privilégiumok tovább öröklődtek a család leszármazottjaira is.

A nemesítést a királynak, illetve az országnak, a koronának tett kiemelkedő, legtöbbször katonai szolgálat viszonzásaként alkalmazták.

Így történt ez a Véssey család esetében is. A hagyomány szerint a család két őstagja a II. Premysl Otakar (Ottokár) cseh király elleni harcban szerzett érdemekért kapott Vése helysége és egy közeli majorságra királyi adományt IV. László királytól az 1280-as évek első felében. Csorba József 1857-ben írt Somogy Vármegye ismertetése című művében olvashatjuk, hogy a birtokadományban részesített Vésseyek testvére volt Tamás váci püspök is, aki 1278 és 1289 között töltötte be a tisztséget. A váci szinte az egész középkoron át az ország legszegényebb püspökségei közé tartozott. Ennek ellenére püspökei a király környezetének legtekintélyesebb főpapjai voltak, ami talán azzal magyarázható, hogy Esztergomon kívül ez volt az egyetlen püspöki székhely, amely az „ország közepéhez” tartozott.

Vizsgáljuk meg röviden azt a korszakot, amikor birtokadományt és nemességet szerzett a Véssey család, abból a célból, hogy érthetőbbek legyenek a nemesítés körülményei és okai.

Először *külpolitikai* vonatkozásban: Az 1270-es évek elejétől folyamatos háborúskodás folyt Otakar és IV. László királyunk között, 1273-ban például egészen a Győr – Bakony – Körmend – Zágráb vonalig hatoltak be a morva seregek hazánkban. Az 1270-es évek végéig folyamatos harcban állt a két uralkodó egymással, majd az 1278-ban a morvamezei Dürnkrutnál megvívott döntő csatában meghalt Otakar. Ezekben a harcokban vehettek részt a család említett tagjai.

Nézzük a *belpolitikai* vonatkozásokat: IV. László uralkodása idején állandósultak a belháborúk. A bárók folyamatos háborúskodásai igencsak gyengítették a királyi hatalmat és az országot is. Előfordult, hogy Kőszegi Henrik elfogta az uralkodót és az anyakirálynét, majd Csák Péter szabadította ki őket. Az oligarchák folyamatos belharcaiban a király a köznemesekre támaszkodott. Érdeke volt tehát, hogy egy számára hű és megbízható köznemesi réteget hozzon létre, és rájuk támaszkodva stabilizálja az ország állapotát. A köznemesek az arisztokráciával szemben védelmet csak az uralkodótól remélhettek, ugyanakkor az uralkodónak is szüksége volt rájuk az arisztokrácia visszaszorításában. Mindezeket leginkább *Kézai Simonnak*, IV. László történetírójának krónikájában figyelhetjük meg. Kézai elsősorban a köznemesség érdekeit képviselte, történeti síkon igyekezett igazolni a király és a köznemesség szövetségét. *Az egységes nemesség mellett foglalt állást, amelyet jogilag egyformának tekintett.*

Tehát ebben a történelmi korban kapta a család a nemességét. A nemesítés pontos okát nem ismerjük, azonban az itt felsorolt történelmi adatok mind hozzájárultak ahhoz, hogy nemessé váljon a család. Közrejátszhatott tehát, hogy IV. László hozzá hű és arra érdemes embereket kiemelt korábbi társadalmi helyzetükből, közrejátszhatott másrészt az is, hogy Tamás váci püspökként befolyást gyakorolhatott az uralkodóra, ugyanakkor mint említettem a hagyomány szerint katonai szolgálat viszonzásaként kapta a család a nemességét.

Ezt láthatjuk a család nemesi címerében is. De mielőtt rátérnénk a család címerére, egy pár szót szólnék a heraldika, azaz a címertan szabályairól.

A pajzs belső terét mezőnek nevezzük. A jobb és bal oldalt egyébként a pajzs mögött álló viselője szemszögéből kell néznünk. A pajzsban ábrázolt képeket két fő csoportra oszthatjuk: egyrészt *címerképekre*, másrészt *mesteralakokra*. A *címerképek* a természet világából vett élőlények (ember, állat, növény), természeti alakzatok (földrajzi képződmények, égitestek), tárgyak (fegyverek, épületek), továbbá képzeletbeli alakok (sárkány, griff, fénix, unikornis (egyszarvú), kentaur stb) lehetnek, a *mesteralakok* pedig osztások és vágások alkalmazásával létrehozott geometriai alakzatok.

A címeralakoknál megfigyelhető, hogy a jobb kezük „szerepel” aktívan, míg a bal általában passzív. Ennek oka, mely már az ókori szobrászatban is megfigyelhető, hogy a jobb képviseli a cselekvést, az aktivitást, a férfias, míg a bal a passzivitást, illetve a nőiést, ugyanakkor a jobb mint ideális kéz, a teremtő, a „jó” kéz is, gondoljunk csak a Szent Jobbra. Bizonyos szinten ezt láthatjuk a Véssey család címerében is. Olyan címerek esetében, melyeknél az állat ragadozásra nyújtja mellső lábait, ott a jobb oldali mindig feljebb van, mint a bal.

A címer fő része a pajzs a címerképpel. Felette a sisak helyezkedik el, a rá helyezett dísz sisakdísznek nevezzük. Általában a pajzsbeli kép ismétlődik meg benne, ritkább eset, hogy teljesen más, új motívumot ábrázol. A sisakra közvetlenül a két oldalra leomló (a pajzsot övező) takaró kerül. Ábrázolása elszakadt eredeti formájától, és egyre több ágra oszló, hosszú, kacsaringós elrendezésű dekoratív elemmé vált. A címer fő részein kívül előfordulnak ún. kiegészítő elemek. Ilyen a rangjelző *korona*, továbbá a *jelmondat*, mely általában ún. „beszélő szalagra” írt rövid tömör mondat.

A címer leegyszerűsített értelemben tulajdonosának jelképe. Már az Iliász óta ismerjük jellemesítő erejét, elég *Achilleusz* pajzsára gondolni. A magyar nemesi családok esetében az ókori kultúrák mondabeli állatainak közkedveltségét a bennük rejlő dekoratív lehetőségekben kereshetjük, viselőjüknek természetesen már mást jelentett.

Az egyes címeralakok a címer szerzőjének tettét vagy tulajdonságát szimbolizálják. A lilium becsületességet, tisztaságot, jószívúséget és alázatosságot. A daru az éberség és figyelem

jelképe, amely követ leejtve jelzi a veszélyt. A pelikán az önfeláldozásra, a család iránti áldozatkészségre, a galamb a békés életre utal.

Mint azt a Véssey család címere esetében is látni fogjuk az oroszlán a címerszerző hadi dolgokban való helytállását, erősségét, bátorságát és nemességét fejezi ki. Ennek is mitológiai gyökerei vannak. Az oroszlán, mint a legerősebb és legbátrabb szárazföldi állat, az állatok királya, amely még aranysárga színével is predesztinálva volt arra, hogy a legderekabb emberek is jelképükül válasszák. Teljesen természetes, hogy Heraklész és Menelaosz, ezek a harcban igen bátor férfiak is csak oroszlánbőrben jelentek meg emberek között.

Mivel a hagyomány szerint harci cselekményért kapta a Véssey család is a címet, természetesnek tűnik, hogy oroszlán lett a címeralak.

Címerük: kék kerek talpú pajzsban zöld mezőn lábait támadásra előrenyújtó (jobb lábát kiemelni), vörös nyelvét kiöltő, jobbra fordult kétfarkú arany oroszlán áll. A rostélyos sisakon lévő koronán a címerkép ismétlődik. A sisakon látható korona azt erősíti meg, hogy a királynak tett szolgálatért kapták a nemesi címet. A takaró jobbról kék-arany, balról vörös-ezüst.

Ha már megvizsgáltuk a Véssey család címerét, melyet nemessége jelképéül kapott, nézzük meg a névadó településnek is a nemrég megalkotott és elfogadott címerét. Somogy megye önkormányzata céljául tűzte ki, hogy a megye összes településének legyen saját címere. Eme nemes kezdeményezés teljes sikerrel és eredménnyel zárult, 2002. január 6-án, a megyenapon átadták a megye összes településének címereit őrző címertermet. Vése település a történelmi hagyományokat jelenítette meg címerén, mely a következőképpen néz ki:

Álló kerek talpú vörös pajzs boglárpajzssal. A pajzs vörös mezejében a domború pajzstalpból (dombból) három kalászos búza nő ki, amely elágazva a pajzsfőig nyúlik. A búza zöld levelei boglárpajzsot fognak közre. A boglárpajzs kék mezejében jobbra fordult, kétfarkú, nyelvét kiöltő, mellső lábait ragadozásra nyújtó arany oroszlán látható. A boglárpajzsot jobbról hegyével felfelé, élével balra fordított ezüst csoroszllya, balról, hegyével felfelé, élével jobbra fordított ezüst ekevas kíséri.

A címerpajzsban szereplő motívum, a zöld halomból kinövő, csoroszllyával, ekevassal kísért búzakaralász a település 1908-as címeres pecsétjéből származik. Az elemek a tradicionális mezőgazdasági termelést jelenítik meg. A boglárpajzsban szereplő oroszlán a falu középkori birtokosainak, a Véssey családnak a címeréből lett átvéve. Ezzel a gesztussal tiszteleg a család és a múlt előtt a település.

A továbbiakban nézzük meg, milyen volt a kapcsolata a családnak és a községnek a történelem folyamán, milyen szerepet játszott a már nemes família a megye életében.

A Véscey család törzsökös somogyi család. Egyike Somogy azon családjainak, melynek közéleti szereplése mind Mohács előtt, mind a török hódoltság után majdnem folytonos volt.

A Vésceyeken kívül törzsökös somogyi család még a *Bakó, a Batthyány, a Boronkai, a Szerdahelyi Dersffy, az Erdődy, a Fánccsy, az Osztopáni Perneszy, a Kaposmérői Mérey, a Rozgonyi, a Sárközy, a Török, a Vermes és a Zrínyi család*. E családok alkotják tehát a megye történetének azt az erős gerincét, amely végigvonul szinte a kezdetektől napjainkig.

A család adatai szerint 1378-ban négy ágát ismerjük a családnak. Egyik ágon **Miklós** fiait: Lászlót, Jánost, Boldizsárt, másik ágon **János** fiait Mihályt és Lászlót, harmadik ágon **Ferenc** fiát Jánost, negyedik ágon **Mihály** fiát Gergelyt.

A XV. század közepén élt az előadásom elején említett **Véscey Pál** (*Paal de Vésse*), akitől kezdve folytonos a családfa. Az ő fiaai voltak **Miklós** és **János**, akikről okleveles adataink vannak 1474-ből és 1477-ből. Az említett Miklós volt a XV. század utolsó negyedében Vése település földesura, és azt is tudjuk, hogy a mai Vése területén lévő Csokma puszta részeit bérbe adta más birtokos családoknak.¹ Véscey Miklósnak már Antalfalun (Inkeyantalfa, mely 1941-ben egyesült Inkével) is voltak birtokai, és 1474-ben az akkori Tikos helységben is elzálogosított részeket. Az 1500-as években jelentős nemesi családok tagjaival kerültek családi kapcsolatba, Vésceyek, így például a *Sárközyekkel, Nádasdyakkal, Pethőkkel*, és jelentősen bővült birtokaik száma. A XVI. század első felében már körvonalazódik a későbbi birtoktestek váza. **Véscey László** Szökedencsen lett birtokos, sőt fiával, **Gáspárral** együtt ismét szerzett Tikoson földeket, melyek az említett Miklós halála után elvesztek.

Somogy vármegye a váraival egyetemben igen nagy jelentőséggel bírt az 1500-as években az ország védelme szempontjából. Ez azonban a török hódítás tekintetében el is döntötte a megye sorsát. Kaposújvár és Babócsa 1555 őszén, Szigetvár pedig a legendás várvédő harc után 1566. szeptember 7-én, *Zrínyi Miklós* hősi halálát követően került török kézre. Miután a megye területéből csupán egy keskeny sáv maradt a Magyar Királyság kezén, az 1596-os országgyűlés megszüntette *közigazgatási önállóságát* és Zala vármegyéhez csatolta. Megyénk önállósága ténylegesen 107, a törvények alapján 119 évig szünetelt.

A török hódoltság erősen megváltoztatta a korabeli állapotokat. A család birtokai csökkentek, Vését megvizsgálva azt állapíthatjuk meg, hogy a XVI. század első harmada és második fele között közel hatodára csökkentek a család által birtokolt porták száma. Ebben az időszakban

¹ Debréceieknek és Mártoniaknak.

Nádasdy Ferenc feleségének, Véssey Orsolyának voltak nagyobb birtokai a helységben, illetve Véssey Imrének kisebbek. Ugyanekkor a megye többi településén fekvő birtokaik is csökkentek.

A XVI. század utolsó harmadában ki kell emelnünk Véssey Józsa személyét, aki egyrészt számos birtokot szerzett a megyében, másrészt katonaként kivette részét az ország védelméből is, 1593-ban esett el Fejérvárnál. Halálát egyik legnagyobb koraiújkori történetírónk Istvánffy Miklós is megemlíti művében.

Véssey Józsa 1580-tól egészen a század legvégéig volt Vése birtokosa, ugyanekkor Merke pusztát² is megszerezte, és további birtokokat Szökedencsen.

Szintén családi hagyományokból tudjuk, hogy a Vésseyek felvették a lutheránus (evangélikus) vallást, és mint Csorba Józsefnél olvashatjuk „*buzgó istápjai voltak felekezetüknek*”. Csánki Dezső, a XX. század elejének neves történésze azt írja, hogy a lutheránussá lett Vésseyek a házasságkötéseiknél a vallásazonosságot helyezték előtérbe, és ezért elsősorban Somogy vármegye határain kívül házasodtak. A családi kapcsolatok hiánya, és az a körülmény, hogy a XVIII. század elejéig viszonylag kevés férfi tagja élt, azt eredményezte, hogy a vármegye közéletébe csak lassanként tértek vissza a török hódoltság után.

A Vésseyek igazából az 1720-as években tűnnek fel újból Somogy vármegye életében. Szinte jelképes, hogy Somogy megye török hódoltság utáni újjászületésekor, a XVIII. században is, *elsőként Vése községben találkozhatunk a családdal*. 1726-ban Véssey István nevét olvashatjuk a község birtokosaként. Ettől az időponttól kezdve egészen a XX. század közepéig a Véssey család birtokolta a települést. Ugyancsak 1726-tól birtokos Véssey István Szökedencsen is, mely település a század első negyedében a Festetics családé volt. A nemesi összeírásokban azonban csak a 1754-55-ös években olvashatjuk a család nevét. Mária Terézia intézkedése volt, hogy azok a nemesi családok, akiknek az iratai elvesztek, nemesi vizsgálat keretében igazolhatták kiváltságaikat. Ez Véssey Ferenc (*Franciscus Vésey*) révén történt meg.

A XVIII. század közepétől egyre nagyobb súlyt szereznek az egész dunántúli régió életében. Számos közéleti pozíciót töltöttek be. Természetesen a birtokaikban lévő települések életében is meghatározó szerepet játszottak. Egyrészt a *gazdasági életet* is meghatározták gazdálkodásukkal, másrészt gondot fordítottak *a szellemi, lelki élet* fejlődésére is.

² Merke középkori falu volt. Első okleveles említése 1260-1269-ből származik. 1482-ben a Szenyéri vár tartozéka. (Csánki, 629.) 1726-ban már pusztá és az esztergomi káptalané. (Somogy vármegye, 165.) Ma Vése területén található.

Szőkedencsen 1861-ben, Vésén 1785-ben épült evangélikus templom, melyet 1872-ben újjáalakítottak, mindkettő a Véssey család segítségével.

Ha már az építkezéseknél tartunk, meg kell említenünk, hogy Szőkedencsen 1856-ban építtettek kastélyt, majd a század vége felé Szőcsény-pusztán is, Vésén pedig kúriájuk volt.

A Véssey család közéletben betöltött szerepét megvizsgálva bátran nevezhetjük a XIX. századot a család virágkorának. Ebben az időszakban számos kiemelt közéleti pozíciót töltöttek be a család tagjai. Fokozatosan és töretlenül növekedett a család gazdasága, ismertsége a XX. század közepéig.

A legjelentősebb és legismertebb családtagokat mutatnám be, időrendben haladva. **Véssey Mihállyal** kezdeném a sort. Ő már 1795-ben alszolgabíróként tevékenykedett, majd a századfordulón a marcali járás főszolgabírójának nevezték ki, és 1817-ig töltötte be ezt a posztot. Munkájával és a Véssey névvel igencsak meg lehettek elégedve (1813-ban másod alispánnak is jelölték), ugyanis őt az addigi alszolgabíró, és egyben unokatestvér **Véssey Ferenc** követte, aki 1828-ig töltötte be tisztségét. Véssey Mihály egyik testvérének **Istvánnak**, **István** nevű fia szintén főszolgabíró lett, míg **Márton** nevű fia az 1848-ban táblabíró, 1849-es szabadságharc idején pedig főszolgabíró volt. A XIX. század első felében tehát szinte kizárólagosan a Véssey család tagjai töltötték be a marcali járás főszolgabírói tisztségét.

Térjünk vissza a már említett **Mihályhoz**, akivel a sort is kezdtük. Három lánya és három fia volt. Gyermekei között halála után felosztották a birtokokat, mégpedig úgy, hogy különválasztották a fiú- és a leányági örökösök között, a somogyi részek (Szőkedencs, Vése) *fiúágon* öröklődtek (1826. május), *leányágon* pedig a Vas vármegyei birtokok³ öröklődtek, melyeket kipótoltak még egyéb javadalmakkal az osztás alkalmával. A leányágot három egyenlő részre osztották.

A gyermekek közül hármat szeretnék megemlíteni. Egyrészt **Véssey Lajost**, aki a jegyzőség szinte minden létrafokát és titulusát végigpróbálta. 1828-ban tiszteletbeli aljegyző, 1837-ben tiszteletbeli, 1843-ban pedig valóságos főjegyzője lett a megyének. 1849-ben a szabadságharc leveréséig a polgári törvényszék elnöke volt. Másodsorban **Véssey Antalt** (1803-1882), aki 1828 és 1840 között a marcali járás alszolgabírája, 1848-49-ben pedig részese volt a forradalom marcali járási eseményeinek. Végül, de nem utolsó sorban **Véssey Karolinát**, aki többek között arról is nevezetes, hogy Kaposvár első polgármesterének, **Németh Antalnak** volt a felesége. Németh Antal egyébként igen híres ügyvéd volt. Nem véletlen, hogy amikor

³ Hőgyész, Keményegerszeg, Magyargencs, Uraiújfalu, Szentivánfa (Vas vármegye).

Karolina gyámatyja, **Véssey József** (az igazi apa, Mihály volt) hozzájuk költözött, akkor olyan szerződést írtak alá, melynek értelmében az együttlakás kényelme és zökkenőmentesítése érdekében 3000 forintot adott Németh Antalék számára, mely összeget esetlegcs halála esetén sem kaphat meg más, ezen kívül évente a rezsire 606 forintot és 4 öl tűzifát ad. Cserében rendes lakást, kosztot és mosást tartoztak adni Véssey Józsefnek és inasának. Ezen kívül halála esetén készpénzvagyonának fele is Karolinát illette.

Karolina testvérének, a már említett főjegyző, Véssey Lajosnak két fiával, **Véssey Sándorral** és **Véssey Mihállyal** folytatnám a sort. Ők azok, akik az elődeik által addig összegyűjtött birtokokat egy nagyobb rendszerbe fogták össze, és megalapozták a Véssey család nagybirtokosságát és a nagyüzemi gazdálkodást.

Véssey Sándor személyét azonban más okokból is ki kell emelnünk. Az 1880 és 1900 közötti időszakban *a megyei és az országos politika egyik jeles képviselője volt, a főrendiház tagja, a Deák-Párt lelkes híve, aki Somogyban a liberalizmus eszméjének egyik úttörő elterjesztője volt. Somogy megye közéletének két évtizeden keresztül kimagasló vezéralakja volt.* Kortársai dicsérték azért is, mert igen nyitott ember volt. Egy őt méltató újságcikkben a „szabadelvű eszmék megalkuvást nem ismerő, bátor harcosának” nevezték, olyan puritán emberként aposztrofálták, akit nemcsak nagy tisztelet, de őszinte szeretet és ragaszkodás környékezett élete útjain. Testvérével, Mihállyal együtt nagy tekintélynek örvendtek a megyegyűléseken is. Mindketten a *mérsékelt haladás és a dolgok békés elrendezésének* a hívei voltak. A legvadabb vitáktól tüzelt közgyűlés is lecsillapult, ha ők ketten megjelentek, és közmondássá lett: *„Megjöttek a Vésseyek, nem lesz ütközet.”*

A politikai pályától visszavonult a századfordulón Véssey Sándor, és egyházi ügyekkel kezdett foglalkozni. Minden évben tízezreket adott egyházi célokra, kimondottan sokat áldozott a kőszegi leánynevelő-intézetre. Nem érdemtelenül választottál őt a Dunántúli evangélikus egyházkerület főfelügyelőjének, és tartották őt az egyházkerület vezérének.⁴

Véssey Sándor 1872-ben megszerezte birtokként *Felsőzsitfát* (ma Somogyzsitfa) a hozzá tartozó *Szőcsény-pusztával* együtt.

1885-ben nagy lépésre szánta el magát a család eme két testvér alkotta két ág. Kérelmet nyújtottak be, hogy birtokaikból *hitbizományt* alakíthassanak.⁵ Az igazságügy minisztérium

⁴ Egy újsághír szerint Ferenc fiára megharagudott azért, mert az szegény iparoslányt vett el feleségül, de ezt a hírt cáfolták.

⁵ A *hitbizomány* lényege abban állt, hogy egy bizonyos *vagyont* több nemzedéken át kizárólagosan ugyanaz a család birtokoljon, mégpedig előre megállapított, fokozatos egyéni jogutódlás tárgyaként, és mint ilyen, *elidegeníthetetlenül* a családé maradjon. A hitbizomány tulajdonosának elméletileg az adott család, gyakorlatilag

1886. január 2-i rendelete (Ferenc József 1885. évi december 24-én kelt elhatározására alapozva) engedélyezte, hogy Véssey Sándor felsőzsitfai és szakácsi (ma Nagyszakácsi) ingatlanaiból és ezek tartozékaiból elsőszülöttségi hitbizományt alapíthasson. A Véssey család ezen ágának ebben az időszakban még Szőkedencs és Gadány községek határában is voltak birtokai.

Ugyanezen a napon engedélyezték Véssey Mihálynak is, hogy *vései ingatlanaiból és ezek tartozékaiból elsőszülöttségi hitbizományt alapíthasson Vésén.*

A Vései hitbizomány 900 kat. hold⁶ területű volt, amely a 11 akkori somogyi hitbizományi birtok közül a legkisebb volt, a Szőcsény-puszta központtal rendelkező hitbizomány pedig 3800 kat. hold területű volt.

Mindkettő hitbizomány eredményes gazdálkodást folytatott, mintagazdaságnak tartották őket. Véssey Mihály 1908-ban bekövetkezett halála után, mivel Véssey Mihály nőtlen volt, és egyenes ági örökös nélkül halt meg, az általa alapított vései hitbizomány birtokossága Véssey Sándor fiára, Lajosra szállt. Véssey Lajos rendkívül jó érzékkel folytatta a gazdálkodást, a birtokokat növelte, az 1920-as években már 5650 kat. holdas birtokot vezetett (3056 mg, 2594 erdőgazdálkodás).

Az 1920-as évek elején számos ingatlant adott el a vései lakosoknak a földbirtokrendezés keretén belül (négyyszögölenként 5 koronáért).

A hitbizomány Véssey Lajos 1946. október 18-i halálával szűnt meg. Somssich Miklós volt a vései hitbizomány gondnoka, ő jelentette be a megszűnést, mivel a meghatározott hitbizományi várományosok közül senki nem élt már akkor. Véssey Lajosnak nem voltak leszármazottai, testvérei pedig, Ferenc és Margit szintén utód nélkül haltak meg már korábban.

A család leszármazása azonban Véssey Miklós által folyamatos volt, és az itt megjelentek révén folytatódik a Véssey család évszázadokon átívelő története.

az aktuális hitbizományi birtokos volt tekintendő, míg a család férfitagjai – megadott sorrendben – várományosi státuszt foglaltak el.

A hitbizománynak egy időben csak egy személy lehetett a birtokosa, akinek a *joga* nem a közvetlen elődtől, hanem *az alapítótól származott*. Az utódlás milyenségét (primogenitura, majoratus, senioratus) az alapító döntötte el.

⁶ 1600 föllettel számított hold.